

“...คำว่า “มิตร” นั้น เป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้งและงดงาม
มิตรที่แท้ หรือ กัลยาณมิตร มีคุณค่ายิ่งกว่าสิ่งมีค่าใดๆ ทั้งปวง
ด้วยเหตุที่มิตรแท้คือผู้ที่อยู่เคียงข้าง
คอยร่วมยินดีในยามที่เราดี และให้แต่สิ่งที่มีคุณค่า
เมื่อถึงยามที่ทุกข์ มิตรแท้ไม่หนีห่างหาย
แต่จะแสดงมิตรจิต ช่วยเหลือเกื้อกูลให้กำลังใจ
หรือชี้แนะให้เห็นทางที่ถูกที่ควร
สิ่งที่เรียบง่ายดังนี้คือคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ของผู้ที่เป็นมิตร
มิตรภาพ หรือ ความเป็นมิตร
ยังเป็นบ่อเกิดของสันติภาพในมวลหมู่มนุษยชาติทั้งหลาย
ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า การอยู่ร่วมกันฉันมิตร ความมีจิตเมตตา
เห็นอกเห็นใจไม่เบียดเบียนกัน ประารถนาดีต่อกัน
พึ่งพาอาศัยกันได้ในยามทุกข์ร้อน
เป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่โลกที่สงบร่มเย็น และงดงาม
อันเป็นสิ่งที่อริยชนทุกคนปรารถนา...”

พระราชดำรัสในโอกาสทรงรับรางวัล

“มิตรนานาชาติสิบอันดับแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีน”

ณ มหาศาลาประชาชน กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

๓ พระเมตตาแผ่ไพศาล สู่นานาชาติ

ส่วนที่ ๓

พระเมตตาแผ่ไพศาล สุนานาประเทศ

กว่า ๔๐ ปี ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงอุทิศพระองค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ด้อยโอกาสในประเทศให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โครงการพัฒนาของพระองค์ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ พิสูจน์ได้จากการที่เด็กนับแสนคน มีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดี เรียนหนังสือจบและเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพมีรายได้เพียงพอในการดูแลครอบครัว ตลอดจนสามารถช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนได้

ปัจจุบันโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ขยายจากโครงการทดลองขนาดเล็กในโรงเรียนห่างไกล ๓ แห่ง เป็นโครงการพัฒนาแบบผสมผสานในหมู่บ้านที่ห่างไกลมากมาย และเป็นต้นแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืนในการเสริมสร้างศักยภาพของคนให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ของประชาชนชาวไทย และเป็นที่ทราบกันดีในหมู่ชาวต่างประเทศ

พระเมตตาของพระองค์ไม่จำกัดเฉพาะประชาชนชาวไทยเท่านั้น แต่ได้พระราชทานความช่วยเหลือร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐมองโกเลีย ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ ที่ขอพระราชทานความช่วยเหลือ ซึ่งการพระราชทานความร่วมมือระดับนานาชาตินี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชประสงค์สำคัญที่จะส่งเสริมการพัฒนาคูณภาพชีวิตประชาชนในประเทศเหล่านั้น ให้มีสุขภาพดี มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

พระเมตตาแผ่ไพศาลสู่นานาประเทศ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระเมตตาต่อนานาประเทศที่ขอพระราชทานความช่วยเหลือ โดยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในประเทศต่างๆ เพื่อสร้างความอยู่ดีกินดี และความสงบสุขแก่ประชากรในภูมิภาค

ปัจจุบันมีโรงเรียนในโครงการพระราชดำรินี้นานาประเทศมากกว่า ๗๕ โครงการ อาทิ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐมองโกเลีย ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างโครงการอาหารโลกแห่งองค์การสหประชาชาติ และองค์การศึกษามหาวิทยาลัย และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ องค์การยูเนสโก

๑. ความร่วมมือระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชกรณียกิจในประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ครั้งแรกในปี ๒๕๓๓ ในครั้งนั้นพระองค์ได้ทรงเริ่มโครงการพระราชดำรินี้น สปป.ลาว เป็นโครงการแรก คือ การสร้างเรือนนอนให้โรงเรียนวัฒนธรรมเด็กกำพร้า (หลัก ๖๗) แขวงเวียงจันทน์ และมีโครงการอื่นๆ ในภายหลัง ได้แก่

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน การฝึก
อบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข
สำหรับบุคลากรทางการแพทย์โครงการแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับ
เจ้าแขวง โครงการแปลงสาธิตการเกษตรแบบ
ผสมผสานภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการ
ระหว่าง “มูลนิธิชัยพัฒนา กับมหาวิทยาลัยจำปาสัก”
การพัฒนาศูนย์ของหอสมุดแห่งชาติแห่ง
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๑.๑. โรงเรียนวัฒนธรรมเด็กกำพร้า (หลัก ๖๗) แขวงกำแพงนครเวียงจันทน์ เมืองโพนไฮง

โรงเรียนวัฒนธรรมเด็กกำพร้าก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๙ โดยความร่วมมือระหว่าง
รัฐบาลลาวกับองค์การการกุศลจากประเทศต่างๆ เพื่อรองรับเด็กกำพร้าสมัยสงคราม เด็กขาดที่พึ่ง
และเด็กจากครอบครัวยากจนทั่วประเทศ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณที่จะดำเนินการ ส่งผลให้
นักเรียนขาดแคลนที่พัก อาหาร และน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค และเป็นโรคขาดสารอาหาร

ในการเสด็จฯ เยือน สปป.ลาวครั้งแรกของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๓ ได้มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทุนทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศล
เป็นเงิน ๑๒ ล้านบาท (อัตราแลกเปลี่ยน ณ เมษายน ๒๕๕๒ จำนวนเงิน ๑ บาทเท่ากับประมาณ ๒๔๒ กีบ)
พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำเงินดังกล่าวไปก่อสร้างเรือนนอนให้แก่โรงเรียนวัฒนธรรม
เด็กกำพร้า โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สมทบเพิ่มเติมอีก ๑๐ ล้านบาท
เพื่อใช้ก่อสร้างเรือนนอน ซึ่งได้พระราชทานชื่อว่า “อาคารสิรินธร” และใช้ส่งเสริมงานพัฒนาแหล่งน้ำ
เพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร

นอกจากนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำริที่จะช่วยเหลือ
นักเรียนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงทรงให้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียนขึ้น เพื่อดำเนิน
กิจกรรมด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำประปา การสร้างอาคารเรือนนอน
อาคารเรียน กิจกรรมด้านการโภชนาการและสุขอนามัย กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ และกิจกรรม
ด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน
คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยความร่วมมือกับสถาน
เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงเวียงจันทน์ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือน สปป.ลาว ทรงพบเห็นเด็กนักเรียนหลายคน ชูบผอม ด้วยทรงห่วงใยเด็กๆ ซึ่งเป็นอนาคตของชาติและของโลก พระองค์จึงพระราชทานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สำนักงานโครงการ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และแขวงต่างๆ ของ สปป.ลาว และองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในโรงเรียนของ สปป.ลาว เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ เป็นต้นมา

แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเน้นการพัฒนาที่มีเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง และให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้รับความรู้ และทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และพึ่งตนเองได้ในที่สุด ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นฐานที่สำคัญ และครูเป็นแกนหลักของการพัฒนาพร้อมกับอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการดำเนินงานของโรงเรียนวัฒนธรรม แขวงเวียงจันทน์ (หลัก ๖๗) และโครงการตามพระราชดำริที่ดำเนินการในประเทศไทยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นฐาน ความต้องการ บริบทของชุมชน และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมีจุดมุ่งหมาย **เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนของ สปป.ลาว และส่งเสริมให้บุคลากรของทั้งสองประเทศได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของทั้งสองประเทศ**

เป้าหมายของการดำเนินการช่วยเหลือคือ โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนประจำ สำหรับชนเผ่า รวม ๑๕ โรงเรียนเหล่านี้ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมในแขวงต่างๆ รวม ๖ แขวง ได้แก่ แขวงเวียงจันทน์ แขวงคำม่วน แขวงอุดมไซ แขวงหัวพัน แขวงเซกอง และแขวงอัตตะปือ กลุ่มเด็กนักเรียนมีตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษา ประกอบด้วยหลากหลายชนเผ่า เช่น ภูไท แสก ลื้อ อาลัก มะกอง ตะเลียง ละเวน กะตุ แะ ส่วย โอย สุ เจิ้ง ตรี กะเลิง เม่ย เป็นต้น

กิจกรรมการพัฒนา

การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียน เน้นการใช้กระบวนการศึกษา โดยมีโรงเรียนเป็นกลไกในการดำเนินงานโครงการต่างๆ และมีขอบเขตของการดำเนินงาน ประกอบด้วย การส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัย สุขาภิบาลและอนามัยแวดล้อมของโรงเรียน การส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยกลยุทธ์ในการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งครู นักเรียน และชุมชน รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบของ สป.ป.ลาว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการเสริมสร้างศักยภาพให้แก่ครู การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ตลอดจนสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น การสนับสนุนอุปกรณ์การเกษตร อุปกรณ์การครัว เครื่องชั่งน้ำหนักและที่วัดความสูง ระบบน้ำ ห้องส้วม วัสดุและอุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอน

ความสำเร็จของการดำเนินงาน... เด็กได้รับการพัฒนาหลากหลายด้าน

ด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่ายส่งผลให้โรงเรียนทุกแห่งมีการพัฒนากิจกรรมการเกษตร มีผลผลิตทางการเกษตรสำหรับนักเรียนและครู บางโรงเรียนสามารถแบ่งปันผลผลิตให้แก่เด็กนักเรียนนำกลับไปบ้าน บางโรงเรียนสามารถนำมาใช้ประกอบอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการได้ ส่วนโรงเรียนกินนอน กิจกรรมการเกษตรในโรงเรียนได้กลายเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญที่ใช้ประกอบอาหารสำหรับนักเรียนประจำ ๒-๓ มื้อต่อวัน และนักเรียนยังสามารถผลิตและนำไปจำหน่ายเป็นรายได้ของตนเองด้วย นอกจากนี้ ในช่วงปี ๒๕๔๙ ถึงปี ๒๕๕๒ คณะครูและเจ้าหน้าที่จากกระทรวงศึกษาธิการรวม ๕๕ คน ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนางาน โดยมาฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนา ณ ประเทศไทย

การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนของแขวงต่างๆ ของ สปป.ลาว มีส่วนช่วยทำให้เด็กและเยาวชนหลากหลายชนเผ่าอย่างน้อย ๓,๗๐๐ คน ได้พัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม นำไปสู่การมีภาวะโภชนาการดีและสุขภาพแข็งแรง พร้อมทั้งจะเรียนรู้วิชาการต่างๆ ด้านความรู้และทักษะพื้นฐานทางงานอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีพต่อไปในอนาคต การตระหนักและเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชุมชนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ สามารถช่วยเหลือพัฒนาชุมชนต่อไปได้

๑.๒ การฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับบุคลากรทางการแพทย์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ เยือน สปป.ลาว อย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี พร้อมกับได้พระราชทานเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลแขวงต่างๆ ตามความต้องการของโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงพยาบาล และด้วยทรงตระหนักถึงความสำคัญ

ของสุขภาพประชาชนต่อการพัฒนาประเทศ และการพัฒนางานการแพทย์และสาธารณสุขจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้และความชำนาญ รวมทั้งเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ทันสมัย จึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับบุคลากรทางการแพทย์จาก สปป.ลาว ในหลักสูตรต่างๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ เป็นต้นมา

การจัดฝึกอบรมดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการรักษาพยาบาลแก่บุคลากรทางการแพทย์จากโรงพยาบาลแขวงของ สปป.ลาว ในด้านสูตินรีเวช ศัลยศาสตร์ วิสัญญีวิทยา พยาบาลศาสตร์ เวชศาสตร์ชั้นสูง ทันตแพทยศาสตร์ โรคเขตร้อน และการบริหารงานโรงพยาบาล และเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรของทั้งสองประเทศได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และประสานความร่วมมือกันในการพัฒนางานทางการแพทย์และสาธารณสุข ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนต่อไป โดยการดำเนินงานของโครงการฯ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานโครงการส่วนพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการดำเนินงานที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔-๒๕๕๘ ได้มีการสนับสนุนทุนฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ของลาว จำนวนทั้งสิ้น ๑๗ ครั้ง รวมทั้งสิ้น ๕๕๓ คน

๑.๓ โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับเจ้าแขวง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักว่าผู้นำที่อยู่ในท้องถิ่นเป็นบุคคลสำคัญที่จะผลักดันให้งานพัฒนาด้านต่างๆ ประสบความสำเร็จ ซึ่งใน สปป.ลาว “เจ้าแขวง” เป็นผู้ที่มีความสำคัญ มีประสบการณ์สูงในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นหากมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเจ้าแขวงกับผู้บริหารระดับสูงของประเทศไทย จะช่วยให้งานพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนของทั้งสองประเทศดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนิน “โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับเจ้าแขวงจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านการบริหารราชการ การแพทย์และสาธารณสุข การเกษตร อุตสาหกรรม และการส่งเสริมการท่องเที่ยว อีกทั้งเพื่อให้ผู้บริหารของทั้งสองประเทศได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทั้งสองประเทศ

โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ เป็นต้นมา โดยเชิญเจ้าแขวง และผู้แทนหน่วยงานระดับแขวงและส่วนกลางที่ดูแลด้านการพัฒนาไปศึกษาดูงาน ตลอดจนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนา และการบริหารราชการกับผู้แทนหน่วยงานในประเทศไทย โดยได้เชิญเจ้าครองนครหลวงเวียงจันทน์ และเจ้าแขวงจากทุกแขวงทั่ว สปป.ลาว เข้าร่วมโครงการครบทุกแขวงแล้วในปี ๒๕๕๑

นอกจากนี้ ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องผลิตน้ำมันไบโอดีเซลจากน้ำมันที่ใช้แล้ว และเครื่องหีบเมล็ดสับดูดำ เพื่อใช้ที่โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) ซึ่งเจ้าครองนครหลวงเวียงจันทน์ได้ขอพระราชทาน เมื่อครั้งมาดูงานภายใต้โครงการครั้งที่ ๖ ซึ่งได้จัดส่งอุปกรณ์ทั้งสองรายการให้ฝ่ายลาวแล้ว เมื่อปี ๒๕๕๔

๑.๕ โครงการแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานภายใต้โครงการ ความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง “มูลนิธิชัยพัฒนากับมหาวิทยาลัยจำปาสัก”

ด้วยมหาวิทยาลัยจำปาสักแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง มูลนิธิชัยพัฒนากับมหาวิทยาลัยจำปาสัก เกี่ยวกับงานด้านวิชาการเกษตร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงมีพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน “โครงการจัดตั้งแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสาน” ขึ้นภายในมหาวิทยาลัยจำปาสัก ซึ่งได้มีการ ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่ถูกต้องทางด้านการเกษตรและโภชนาการให้แก่เด็กนักเรียน **ให้มีความ เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตรในโรงเรียนที่มีต่อภาวะโภชนาการและผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษา**ของเด็กนักเรียน รวมถึงจัดกิจกรรมการเกษตรและโภชนาการที่เหมาะสมสำหรับเด็กนักเรียนได้ โดยโครงการนี้เป็นผลสืบเนื่องจากการศึกษาดูงานของเจ้าแขวงเซกองและอัตตะปือ ในปี ๒๕๕๐

กิจกรรมภายใต้โครงการ ประกอบด้วย การจัดฝึกอบรมให้แก่ครูจากโรงเรียนในโครงการ จำนวน ๑๕ แห่ง ๖ แขวง จัดกิจกรรมด้านอาหาร โภชนาการ และสุขภาพอนามัยในโรงเรียนเกี่ยวกับการ พัฒนาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติที่ถูกต้องทางด้านการเกษตรและโภชนาการให้แก่เด็กนักเรียน และในปี ๒๕๕๑ ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้กับโรงเรียนในแขวงเซกองและแขวงอัตตะปือ และปี ๒๕๕๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานคุณโล่หร่าน และแก้วน้ำ ให้แก่โรงเรียน ในโครงการ

ทั้งนี้ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ ได้แก่ สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา โดยความร่วมมือกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อาทิ สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต และหน่วยงานของไทย ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมประมง และกรมปศุสัตว์

๑.๕ การพัฒนาบุคลากรของหอสมุดแห่งชาติ แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริม ทางวิชาการในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เนื่องจากห้องสมุดเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาด้ว การศึกษา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บุคลากรจากหอสมุดแห่งชาติแห่ง สปป.ลาว ไปศึกษาต่อ ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมถึงการฝึกอบรมในสาขาที่เกี่ยวข้อง

ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในระยะเริ่มต้น ต่อมารัฐบาลไทยได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือในสาขาดังกล่าว และเพื่อเป็นการสนองพระราชดำริ จึงได้รับดำเนินโครงการดังกล่าวภายใต้กรอบความร่วมมือทางวิชาการไทย - ลาว ซึ่งมีกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ทั้งนี้ นอกจากโครงการที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว ในปี ๒๕๕๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานทุนการศึกษาด้านการศึกษาและสาธารณสุขในระดับปริญญาโท และปริญญาตรี ให้ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน ๘ ทุน และในปี ๒๕๕๗ พระราชทานทุนการศึกษา ระดับปริญญาโทด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน ๓ ทุน

นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่ได้พระราชทานความช่วยเหลืออีก ได้แก่ การพระราชทานอุปกรณ์ที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนา และการฝึกอบรมในด้านต่างๆ เช่น โครงการฝึกอบรมการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนด้านการเกษตร โภชนาการและสุขอนามัย สำหรับครูจากแขวงเซกองและแขวงอัตตะปือ โครงการอบรมครูจากแขวงสะหวันนะเขต และการสร้างหอพักโรงเรียนสามัญชนเผ่าแขวงคำม่วน เป็นต้น

๒. ความร่วมมือระหว่างราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานความช่วยเหลือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ตามที่องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) กระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาลแห่งเมียนมาร์ ได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือ สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชน ด้านการศึกษา สาธารณสุข และการเกษตร

ထိုင်းဘုရင့် သမီးတော် **မဟာသုတိကရိသီရိရုံ** နှင့် ဧည့်သည်တော်များ
အ.ထ.က(၂) ဒဂုံ (မြို့မ) ကျောင်းသို့ လာရောက်လေ့လာခြင်းမှတ်တမ်း

ထိုင်းဘုရင့် သမီးတော် **မဟာသုတိကရိသီရိရုံ** နှင့် ဧည့်သည်တော်များ
အ.ထ.က(၂) ဒဂုံ (မြို့မ) ကျောင်းသို့ လာရောက်လေ့လာခြင်းမှတ်တမ်း

พระองค์ทรงให้จัดทำโครงการอาหารกลางวัน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน อาทิ Kadonkani Basic Education High School ในหมู่บ้านกะดงกะนิ ตามความต้องการของรัฐบาลเมียนมาร์ และการส่งเสริมอาชีพเกษตรแก่ชาวบ้านตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านกะดงกะนิ” รวมทั้งส่งคณะผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการและครูศึกษาดูงาน ตลอดจนจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนสำหรับครูจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์” ในประเทศไทย รวมถึงพระราชทานเงินเพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและอุปกรณ์การเกษตร พร้อมเมล็ดพันธุ์ผักสำหรับการดำเนินงานตามโครงการ และมีพระราชดำริให้ขยายออกไปเป็น ๔๘ โรงเรียนใน ๖ เขต และ ๗ รัฐ

ตลอดจนมีพระราชกระแสรับสั่งให้สภากาชาดไทยปรับปรุงอาคารและการจัดหาอุปกรณ์ เช่น ตู้แช่และเครื่องคัดกรองโลหิต (Centrifuge) ให้ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติเมียนมาร์ เพื่อสามารถดำเนินงานต่างๆ ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยปัจจุบันสามารถจัดหน่วยเคลื่อนที่ไปรับบริจาคโลหิตในพื้นที่ต่างๆ รวมถึงบริการฉีดวัคซีน และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ นอกจากนี้ พระองค์ได้พระราชทานเงินจำนวน ๖๑,๐၆ၘ ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ได้นำเงินบางส่วนและเงินบริจาคของคนไทยในเมียนมาร์ไปปรับปรุงแผนกไข้เลือดออกของโรงพยาบาลเด็กย่างกุ้ง เนื่องจากโรคไข้เลือดออกในเด็กเป็นปัญหาสำคัญลำดับต้น

การสร้างศูนย์อนามัยและอาคารหลบภัย ช่วยเหลือผู้ประสบภัย

นอกจากนี้ ในปี ๒๕๕๒ เมียนมาร์ประสบภัยพายุไซโคลนนาร์กีส พระองค์ได้พระราชทานเงินจำนวนกว่า ๓๖๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับก่อสร้างศูนย์อนามัยที่หมู่บ้านตามาน และโรงพยาบาลขนาด ๑๖ เตียง ที่หมู่บ้านดอเย เมืองเพียพน ภาคอิระวดี และมีพระราชกระแสรับสั่งให้กองทัพไทยก่อสร้าง “อาคารหลบภัยพายุไซโคลนบ้านกะดงกะนิ” เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

เสด็จฯ นำคณะนักเรียนนายร้อย จปร. ศึกษาดูงานโครงการให้ความช่วยเหลือตามพระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงนำคณะนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ไปเยี่ยมชมโรงเรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา แห่งที่ ๒ เขตดากอง (No. (2) Basic Education High School, Dagon) ณ กรุงย่างกุ้ง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในโรงเรียนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ตามพระราชดำริ โดยครูในโรงเรียนดังกล่าวที่เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ประเทศไทย ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาจัดกิจกรรมการปลูกผักเพื่อเป็นอาหารกลางวันในโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนยังได้รับพระราชทานอุปกรณ์การศึกษา การเกษตร คอมพิวเตอร์ และยารักษาโรคด้วย

๓. ความร่วมมือระหว่างราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา... วิทยาลัยกำปงเฌอเดียมล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยือนราชอาณาจักรกัมพูชาหลายครั้ง ทรงพบว่าประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกลมีความทุกข์ยากอันเนื่องมาจากขาดโอกาสทางการศึกษาและความยากลำบากในการเข้ารับการศึกษารองของเด็กชาวกัมพูชา ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับปัญหาในประเทศไทย จึงมีพระราชดำริพระราชทานความช่วยเหลือแก่กัมพูชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาและการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน โดยมีกรมราชองครักษ์ กองบัญชาการ

ทหารสูงสุด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมสนองพระราชดำริ ได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งคณะกรรมการโครงการโรงเรียนพระราชทาน ในราชอาณาจักรกัมพูชา และทรงรับเป็นประธานโครงการ

รัฐบาลฮุน เซน ถวายพื้นที่ก่อสร้างวิทยาลัยกำปงเมอเดียล จังหวัดกำปงธม

รัฐบาลโดยสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรราชสฤษฎิศจักรินทร์ ได้แสดงความปลื้มปิติในพระมหากรุณาธิคุณ และยินดี รับสนองพระราชดำริอย่างเต็มที่ และน้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินจำนวน ๔๕ ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลช้อมโบร์ จังหวัด กำปงธม สำหรับเป็นพื้นที่ก่อสร้างวิทยาลัยกำปงเมอเดียล

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงวางศิลาฤกษ์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารสถานที่ ต่างๆ โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๔๔ ต่อมา มีการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมอีกจำนวนมาก และขยายพื้นที่ออกไปอีก ๗๒ ไร่ รวมเป็น ๑๑๗ ไร่ การก่อสร้างทั้งหมดเสร็จสิ้นในเดือนเมษายน ๒๕๔๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ไปทรงเปิดวิทยาลัยกำปงเมอเดียล เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

วิทยาลัยกำปงเมอเดียล สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนกัมพูชา

วิทยาลัยกำปงเมอเดียล เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เปิดสอนทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ปัจจุบันมีนักเรียนรวมประมาณ ๑,๒๐๐ คน โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนกัมพูชา มีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น ดังพระราชดำรัสในพิธีเปิดวิทยาลัยกำปงเมอเดียล ณ จังหวัดกำปงธม ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ความตอนหนึ่งว่า

“...ข้าพเจ้ามาศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมในประเทศกัมพูชาหลายครั้ง ทุกครั้งที่มารัฐบาลแห่งประเทศกัมพูชา อีกทั้งประชาชนชาวกัมพูชาต้อนรับข้าพเจ้า อย่างดียิ่ง สะท้อนให้เห็นความเป็นมิตรที่ดีต่อกันมานาน ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้ง ในน้ำใจไมตรีของรัฐบาลและประชาชนกัมพูชา และมีใจปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการสนองตอบ ข้าพเจ้าไม่เห็นว่าจะมีสิ่งใดดีไปกว่าการส่งเสริมการศึกษา เพื่อให้เยาวชนมีความรู้และมือนาคต จึงได้คิดโครงการสร้างสถานศึกษาขึ้น ณ ที่นี้ เมื่อเริ่มต้น โครงการก็ได้รับการสนับสนุนจากหลายๆ ฝ่าย จากทั้งสองประเทศ และผู้มีจิตศรัทธา ร่วมช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก... วิทยาลัยกำปงเฌอเดียลนี้ จะเป็นเสมือนอนุสรณ์ แห่งสายสัมพันธ์อันมั่นคงและยั่งยืนระหว่างเราสองประเทศสืบไปตราบนานเท่านาน...”

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการศึกษาของวิทยาลัย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทุนแก่นักเรียนเพื่อให้มาศึกษาต่อในประเทศไทยในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรอาชีวศึกษา เพื่อนำความรู้กลับไปสอนและพัฒนาการจัดการศึกษาของวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังได้พระราชทานเครื่องดนตรี ปี่พาทย์ครบชุด และพระราชทานทรัพย์สำหรับจ้างครูท้องถิ่นผู้ชำนาญการสอนนาฏศิลป์และดนตรี

ขยายผลสู่โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนกัมพูชา

ต่อมาในปี ๒๕๔๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพระราชฐานะทูตสันถวไมตรีขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ร่วมมือกับราชอาณาจักรกัมพูชา ทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนใน ๓ จังหวัด คือ โรงเรียนประถมศึกษาดอมเบอ (Domber Primary School) ในจังหวัดกำปงจาม

(Kampong Cham Province) โรงเรียนประถมศึกษาทมปุง (Tompung Primary School) ในจังหวัดกำปงสะปือ (Kampong Speu Province) และโรงเรียนประถมศึกษา ปุนเลย (Ponlei Primary School) ในจังหวัดเปรแวง (Prey Veng Province) ที่มีกิจกรรมการเกษตรแบบ ผสมผสานขนาดเล็ก พัฒนาแหล่งน้ำประจำโรงเรียน การบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ รวมทั้งการพัฒนา อนามัยส่วนบุคคลและสุขภาพ การดำเนินงานโครงการ ครอบคลุมเด็กนักเรียน ๒,๓๒๘ คน ซึ่งจะเป็นต้นแบบให้แก่ โรงเรียนและชุมชนอื่นๆ ต่อไป

๔. ความร่วมมือระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในปี ๒๕๔๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะทูตสันถวไมตรี ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กชนกลุ่มน้อย ด้วยการศึกษและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ร่วมมือกับสาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม จัดทำโครงการนาร่องเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในกลุ่มประเทศ

เอเชียและแปซิฟิก ซึ่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศดังกล่าว การดำเนินงาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งด้านการเกษตร อาหารโภชนาการ และสุขภาพอนามัย

สร้าง ๓ โรงเรียนต้นแบบการพัฒนา

โครงการฯ ได้คัดเลือกโรงเรียนห่างไกล ๓ โรงเรียน ที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมแตกต่างกัน ครอบคลุมเด็กนักเรียน ๑,๓๕๗ คน เพื่อจัดทำเป็นโรงเรียนต้นแบบ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเกาเซิน (Cao Son Lower School) ในจังหวัดฮัวบิ่น (Hoa binh Province) โรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาหุ่งถั่ง (Hung Thang Primary & Secondary School) ในจังหวัดกว๋างบิ่ง (Quang Ninh Binh Province) และโรงเรียนประถมศึกษานิงหมี่ (Ninh My Primary School) ในจังหวัดนิงบิ่ง (Ninh Binh Province)

สำหรับการดำเนินงานทรงเริ่มจากการจัดอบรมครูก่อน เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะด้านการเกษตร อาหาร โภชนาการ และสุขภาพอนามัย เพื่อนำกลับไปประยุกต์ใช้ โดยยึดต้นแบบโครงการเกษตร เพื่ออาหารกลางวันในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็นหลัก เมื่อโรงเรียนมีผลผลิตทางการเกษตรทำให้สามารถนำมาจัดทำเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้นักเรียนเพิ่มขึ้น คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน สมาชิกในชุมชน มีกิจกรรมทำร่วมกัน เป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและคนในพื้นที่

ความก้าวหน้าการดำเนินงาน

การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนมัธยมต้นเกาเซิน โรงเรียนประถมศึกษานิงหมี่ และโรงเรียนหุ่งถั่ง จากปี ๒๕๔๙ จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนมีการดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรที่หลากหลาย มีทั้งการปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานด้วยการใช้ผักพันธุ์พื้นบ้าน และไก่พันธุ์พื้นบ้าน เช่นที่โรงเรียนมัธยมต้นเกาเซิน ทำให้เด็กได้เรียนรู้เทคนิคการทำเกษตรไปพร้อมๆ กับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรด้วย

ทั้งนี้ ผู้ปกครองและชุมชนเห็นประโยชน์ของการทำกิจกรรมการเกษตรในโรงเรียน จึงบริจาคพื้นที่ให้แก่โรงเรียนเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนในจังหวัดสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เช่น การปลูกผักในกระถางเพื่อแก้ปัญหาดินเปรี้ยวและดินเค็ม และสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย เพื่อหลีกเลี่ยงลมที่พัดพาความเค็มมาด้วย หรือการทดลองปลูกพืชแบบไร้ดิน (Hydroponic) พร้อมทั้งการติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่โรงเรียนสาขาเวียง ซึ่งเป็นโรงเรียนสาขาในทะเลของโรงเรียนในจังหวัด

เมื่อโรงเรียนมีผลผลิตจากการเกษตรทำให้โรงเรียนสามารถจัดบริการอาหารให้แก่เด็กนักเรียนได้ โดยโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนในจังหวัดได้เริ่มทดลองจัดบริการอาหารให้แก่เด็กนักเรียนส่วนหนึ่งทุกวัน โดยผู้ปกครองสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดอาหารให้แก่บุตรหลาน ผลการดำเนินงาน พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจมาก เพราะทำให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ อีกทั้งไม่ต้องเดินทางกลับไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน ส่วนโรงเรียนมัธยมต้นเกาะช้าง สามารถจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่เด็กทุกคนสัปดาห์ละ ๒ วัน ส่วนเด็กนักเรียนประจำสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรไปประกอบอาหารได้ทุกมื้อ นอกจากนี้โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการสร้างโรงครัวใหม่ ทำให้นักเรียนสามารถเตรียมอาหารและรับประทานอาหารในสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกหลักสุขาภิบาลอาหารด้วย อีกทั้งโรงเรียนทั้ง ๓ โรงเรียนยังได้ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อนามัยในการเฝ้าระวังทางโภชนาการและการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนปีละ ๒ ครั้ง

เด็กและเยาวชนมีภาวะโภชนาการดี ขยายผลสู่โรงเรียนต่างๆ

การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ส่งผลโดยตรงต่อเด็ก ที่เห็นได้ชัด คือ ทำให้เด็กได้พัฒนาภาวะโภชนาการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม นำไปสู่การมีภาวะโภชนาการดีและสุขภาพแข็งแรง รู้จักการทำงาน ความรับผิดชอบ ความสามัคคี การทำงานร่วมกับผู้อื่น และช่วยเหลือโรงเรียนและที่สำคัญอย่างยิ่งยอนไปกว่าก็คือ เกิดความตื่นตัวของคณะครูผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนรอบๆ โรงเรียน ปัจจุบันโรงเรียนทั้ง ๓ โรงเรียน สามารถพัฒนาจนเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนใกล้เคียงมาศึกษาดูงานและนำไปใช้ในโรงเรียนของตนได้ ทำให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนขยายไปในวงกว้าง

๕. ความร่วมมือระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐมองโกเลีย

เมื่อปี๒๕๕๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้จัดโครงการศึกษาดูงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน แก่รัฐมนตรีช่วยว่าการและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ ประเทศมองโกเลีย ตามคำกราบบังคมทูลของโครงการอาหารโลก (World Food Program) ซึ่งเข้าไปประเมินโครงการอาหารในโรงเรียนร่วมกับ

องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ผลจากการศึกษาดูงานของคณะดังกล่าว ทำให้เกิดโครงการความร่วมมือ ๕ ปี ระหว่างไทยและมองโกเลียเพื่อจัดทำ **โครงการอาหารโรงเรียนต้นแบบ** สำหรับขยายไปทั่วประเทศ ที่โรงเรียนอัลตันบูลัก อำเภออัลตันบูลัก จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งปัจจุบันมีนักเรียน ๔๖๔ คน ครู ๓๐ คน

โครงการอาหารโรงเรียนต้นแบบ

มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาโครงการอาหารกลางวัน ต้นแบบโดยใช้ประสบการณ์จากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริฯ และขยายเป็นแผนงานโรงเรียนทั่วประเทศมองโกเลีย ส่งเสริมการเรียนรู้โดยการปฏิบัติในเรื่องผลิตภัณฑ์อาหาร โภชนาการ อนามัยอาหารขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

แบบบูรณาการจากทีมงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนต่างๆ โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการระหว่างปี ๒๕๕๒-ปัจจุบัน โดยกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ประเทศมองโกเลียเป็นหน่วยงานดำเนินงานโครงการ งบประมาณรัฐบาลไทยสนับสนุน จำนวน ๓,๔๓๑,๒๔๔ บาท

ผลการดำเนินงาน มีกิจกรรมภายใต้โครงการต้นแบบด้านผลิตอาหาร โภชนาการและบริการสาธารณสุข จัดประชุมปฏิบัติการสำหรับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนคณะผู้เชี่ยวชาญของสำนักพระราชวังไปติดตามความก้าวหน้าของโครงการ

MINISTRY OF EDUCATION,
CULTURE AND SCIENCE

GREETING

Having this opportunity I would like to express to Your Royal Highness Princess of Thailand MAHA CHAKRI SIRINDHORN, our sincere appreciation for launching "Agriculture for School Lunch" project under Your Royal Highness patronage in the Secondary School of Altanbulag soum, Tuv aimag of Mongolia. The project provides Mongolian children opportunity to consume healthy and nutritious vegetables and foods grown by them in school environment.

Please accept my sincere congratulations on Your Royal Highness 60th anniversary.

GANTUMUR Luvsannyam
Minister
Ministry Of Education, Culture And
Science Of Mongolia

สารถวายพระพรแต่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาส
ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ จาก นายกันตูเมอ ลูฟซังเนียม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ สาธารณรัฐมองโกเลีย ที่มีความซาบซึ้ง
ในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์อย่างหาที่สุติมิได้ และได้ส่งสารนี้มาให้สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติลงเผยแพร่ในหนังสือ “สมเด็จพระเทพฯ เจ้าฟ้านักพัฒนา”

๖. ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ระหว่างราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรภูฏาน

เมื่อปี ๒๕๕๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้จัดการฝึกอบรมและศึกษาดูงานให้แก่คณะทำงานโครงการอาหารในโรงเรียนของราชอาณาจักรภูฏาน เพื่อให้คณะทำงานได้เพิ่มพูนความรู้และทักษะในเรื่องการเกษตร ในการผลิตอาหารสำหรับบริโภค การจัดการผลผลิตโดยอาศัยหลักการสหกรณ์ การจัดอาหารกลางวันที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการ และสะอาดปลอดภัยตามหลักสุขาภิบาลอาหาร การควบคุมคุณภาพของการจัดอาหารในโรงเรียน การประเมินภาวะโภชนาการของเด็กนักเรียน รวมทั้งการแปรรูปและการถนอมอาหาร

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

ต่อมาในปี ๒๕๕๔ โปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินงานโครงการความร่วมมือกับราชอาณาจักรภูฏาน ในโรงเรียน ๓ แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นยูรุง (Yurung Lower Secondary School) ในเมืองเพมากาตเชล (Pemagatshel) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเกเนซ่า (Genekha Lower Secondary School) ในเมืองทิมพู (Thimpu) และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นวานาखा (Wanakha Lower Secondary School) ในเมืองพาโร (Paro) ครอบคลุมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๘๗๕ คน และต่อมาขยายเพิ่มเติมอีก ๓ โรงเรียนได้แก่ Samtengang Primary School, Wangdue Phodrang Tshangkha Lower Secondary School, Dagana และ Norbuling Middle Secondary School, Sarpang

จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการคณะครูของราชอาณาจักรภูฏาน

ในปี ๒๕๕๗ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน” สำหรับคณะครูของราชอาณาจักรภูฏาน จากโรงเรียนเป้าหมาย ๖ โรงเรียน รวมจำนวน ๒๑ คน ภายใต้โครงการความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนของ

ราชอาณาจักรภูฏาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนในการผลิตอาหารและสนับสนุนให้นักเรียนและชุมชนทำการเกษตรในโรงเรียน สนับสนุนโรงเรียนให้รู้จักการถนอมอาหารและการแปรรูปอาหารเพื่อใช้เป็นแหล่งอาหารของโรงเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะโภชนาการที่ดี

สำหรับ**กิจกรรมหลัก**ประกอบด้วย การสร้างแปลงเพาะปลูกในโรงเรียน และระบบน้ำสำหรับทำการเกษตร สร้างโรงเรือนและมอບอุปกรณ์สำหรับการถนอมอาหาร และแปรรูปอาหาร การจัดทำระบบโภชนาการและระบบติดตามสุขภาพ รวมถึงการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วยภาคทฤษฎี ณ สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และภาคปฏิบัติ ประกอบด้วยการศึกษาดูงาน ณ สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านถ้ำหิน จังหวัดราชบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และค่ายพระราม ๖ จังหวัดเพชรบุรี

๗. ความร่วมมือระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยือนสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ หลังจากนั้นพระราชทานพระราชวโรกาสให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษาขั้นพื้นฐานและมวชน และคณะผู้บริหารการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศมาศึกษาดูงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริในประเทศไทย ในระหว่างวันที่ ๑๘-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ทำให้คณะผู้บริหารฯ มีความเข้าใจและตระหนักมากยิ่งขึ้นว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาตั้งแต่เด็กและเยาวชน การแก้ปัญหาต้องมีการบูรณาการหลายสาขาวิชา เช่น โภชนาการ สุขภาพอนามัย การศึกษา เป็นต้น รวมทั้งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งจากราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

หลังจากนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้ร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศในการพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้นในโรงเรียน ๒ แห่ง คือ โรงเรียนประถมศึกษารัฐบาลมาเรียลี (Mariali Government Primary School) ในเขตธากา (Dhaka Division) ครอบคลุมนักเรียนในระดับประถมศึกษา จำนวน ๑,๑๗๙ คน มีเป้าหมายให้มีการพัฒนาเชิงบูรณาการเด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้โรงเรียนสามารถเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนได้

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้แก่ การศึกษาดูงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในไทยของรัฐมนตรีกว่ากระทรวงศึกษา บังกลาเทศ และคณะรวม ๖ ราย การส่งคณะ ผู้แทนของสำนักงานโครงการส่วนพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไปสำรวจพื้นที่ดำเนินโครงการส่วนพระองค์ฯ ใน Mariali Government Primary School และ Azampur Government Primary School

การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ การขุดบ่อบาดาล การสร้างอ่างล้างมือ การสร้างห้องน้ำเพิ่มเติม รวมทั้งการปรับปรุงห้องน้ำเก่า การจัดระบบน้ำดื่มทั้งสองโรงเรียน และจัดการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนสำหรับคณะครูและเจ้าหน้าที่ประสานงานระดับจังหวัด และปี ๒๕๕๕ จัดส่งคู่มือรขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ เซนติเมตร จำนวน ๒๐ ใบ และแก้วน้ำสแตนเลสขนาด ๗ เซนติเมตร จำนวน ๑,๒๐๐ ใบ ไปยังโรงเรียนเป้าหมายทั้งสองแห่ง

๘. ความร่วมมือโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ เพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนให้มีโภชนาการและ สุขภาพอนามัยที่ดี มีศักยภาพในการเรียนรู้และสามารถ พึ่งตนเองได้ และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนระหว่าง ครูไทยและอินโดนีเซีย

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้แก่ การศึกษาดูงานของคณะผู้บริหารจากกระทรวงศึกษาอินโดนีเซีย ผู้แทนจาก Bogor Agricultural University และครูจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ๗ แห่ง ในเมือง Bogor สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๒๗ พฤษภาคม – ๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานสิ่งของให้แก่ อุปกรณ์กีฬา หนังสือเครื่องเขียน ชุดแปรงสีฟัน ยาสีฟัน และนมอัดเม็ดให้แก่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้ง ๗ แห่ง เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔

๙. ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมมือกับนานาชาติ ในด้านการพัฒนาสังคมในประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ อาทิ องค์การสหประชาชาติ พระองค์ ทรงให้ความร่วมมือในโครงการอาหารในโรงเรียน ซึ่งเป็นโครงการของโครงการอาหารโลกแห่งองค์การ

สหประชาชาติ และทรงอุทิศพระวรกายในการช่วยเหลือประชาชนในเรื่องความมั่นคงด้านอาหาร และโภชนาการ ผ่านทางโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนและโครงการอื่นๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้โครงการอาหารโลก ได้ตระหนักถึงพระวิริยะอุตสาหะในการช่วยเหลือประชาชนดังกล่าว จึงได้ถวายพระเกียรติยศให้ดำรงตำแหน่ง **Goodwill Ambassador** พิเศษด้านโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนของโครงการอาหารโลก ในปี ๒๕๔๗ ด้วย

นอกจากนี้ การที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะทูตสันถวไมตรี ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กกลุ่มน้อยด้วยการศึกษาและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จึงได้ร่วมกับ UNESCO เพื่อพระราชทานความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ ให้เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

นานาประเทศสรรเสริญพระบารมี ทรงชุบชีวิตให้มีสุข

ด้วยพระเมตตาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้มีพระราชดำริให้ดำเนินงานโครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ นอกจากจะช่วยให้เด็กและเยาวชนในประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่อยู่ห่างออกไปมีคุณภาพชีวิตและโภชนาการที่ดีขึ้นแล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และนานาประเทศ ซึ่งล้วนซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ และได้ถ่ายทอดเรื่องราวที่ได้รับความช่วยเหลือจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนี้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีปัญหาอย่างมากในการพัฒนาด้านสาธารณสุข เนื่องจากขาดอุปกรณ์และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ขาดความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น และจัดฝึกอบรมบุคลากรให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนางานสาธารณสุข การบริหารจัดการองค์กร และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ต่อไป

นายอูดาลอน สีลาวง (Mr.Qudalone Sylavong)

หัวหน้าแผนกบริหาร กรมมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา

กรมมัธยมศึกษาตระหนักถึงประโยชน์อย่างใหญ่หลวงที่ได้รับจากโครงการพัฒนาตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่นักเรียนในการเรียนรู้ด้านสาธารณสุข สุขอนามัย โภชนาการ และการทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ เพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว ก่อให้เกิดความรักความสามัคคี และเกื้อกูลกันด้วยการทำงานแบบบูรณาการอย่างมีความสุข พวกเรารู้สึกสำนึกและซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนลาว และได้พระราชทานความช่วยเหลือให้มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ กรมมัธยมศึกษาขอถวายพระพรให้พระองค์ทรงมีแต่ความสุข พระสุขภาพพลานามัยแข็งแรง และพระชนมายุยืนนาน

นายแพทย์ บัวไล แสนแก้วมีก่อ (MD.Boualay Senkeomyco)
รองหัวหน้าแผนกสาธารณสุข แขวงสาละวัน

พวกเรา**รู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสรับการฝึกอบรมหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ รุ่นที่ ๑๗ ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ – ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘** ภายใต้โครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับบุคลากรทางการแพทย์จาก สปป.ลาว ตามพระราชดำริของพระองค์ ช่วยให้มีความรู้และประสบการณ์นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานบริหารจัดการองค์กร และงานด้านสาธารณสุข **ส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ และนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในด้านการเกษตรและสาธารณสุข** ช่วยให้มีความสุขแข็งแรง ชาวลาวต่างซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุ่มิได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีน้ำพระราชหฤทัยกว้างขวาง ทรงเอื้ออาทรช่วยเหลือชาวไทยและชาวโลก ทรงมีความห่วงใยต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ **ห่างไกล** ซึ่งโครงการช่วยเหลือประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง พระองค์ทรงเป็นนักพัฒนาอย่างแท้จริง

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในนามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแขวง **ผมขอแสดงความระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุ่มิได้** ขอพระองค์ทรงพระเจริญ ทรงมีพระสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ ทรงพระเกษมสำราญ พระชนมายุยืนยาว และขอให้พระองค์ทรงประสบความสำเร็จในการช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะสตรีและเด็กให้มีสุขภาพดียิ่งขึ้น

ท้าวบัวไล เกดจัน (Mr.Boualay Kedchan)
หัวหน้าส่วนบริหาร แผนกสาธารณสุขแขวงเซกอง

จากการเข้ารับการอบรมหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ รุ่นที่ ๑๗ ช่วยให้ **ได้รับความรู้และประสบการณ์การพัฒนาระบบบริหารจัดการสาธารณสุข** แผนใหม่ การพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพชุมชน เทคนิคการแพทย์แผนโบราณ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมด้านสาธารณสุขระดับชุมชน นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่ได้พระราชทานโอกาสให้แก่พวกเราได้สัมผัสบรรยากาศการฝึกอบรมและดูงาน เรียนรู้การปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎี เพื่อพัฒนางานด้านสาธารณสุข ซึ่งจะได้นำความรู้และประสบการณ์ไปต่อยอดและพัฒนาท้องถิ่น สปป.ลาว ต่อไป

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนลาว จึง**ทรงเป็นปูชนียบุคคลที่ทรงคุณค่า และนับเป็นความ**

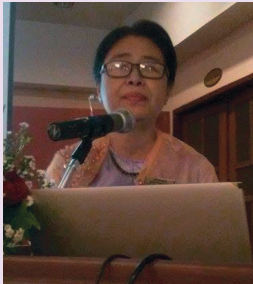

โชคดียของปวงชนชาวไทยที่มีพระองค์เป็นศูนย์รวมจิตใจ ทรงเป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคี ทรงพระเมตตาช่วยเหลืออย่างจริงใจ และทรงตั้งพระราชหฤทัยในการดำเนินโครงการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ขอถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระพลานามัยแข็งแรง ทรงพระเกษมสำราญ ทรงเป็นพระมิ่งขวัญของประชาชนชาวไทยและชาวโลกตลอดกาล

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

นักเรียนในสังกัดกรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต ๓ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ไม่สามารถทำกิจกรรมในการเรียน เพราะขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงได้พระราชทานเครื่องมือ อุปกรณ์ หนังสือ ยาและเครื่องมือปฐมพยาบาล รวมทั้งการอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ แก่บุคลากร และพระราชทานเงินช่วยเหลือเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ในโรงเรียนต้นแบบ ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียน และถ่ายทอดสู่ครอบครัวและชุมชน

นางซาน ซาน ยี (Ms.San San Yee)

ผู้อำนวยการวิชาการ กรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓ เขตย่างกุ้ง
กระทรวงศึกษาธิการ

กรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต ๓ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม มาปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยพัฒนาทักษะในการทำกิจกรรม การเกษตร การทำปุ๋ยชีวภาพ การเพาะเห็ด การเลี้ยงสัตว์ ซึ่งนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับครอบครัวและชุมชน นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันด้วย และเจ้าหน้าที่ได้นำความรู้และประสบการณ์จากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านโภชนาการ มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบ ๕ แห่งในเมียนมาร์ ซึ่งจะขยายผลไปยังโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และพระราชทานเงินเพื่อพัฒนาโครงการต่างๆ ใน ๕ โรงเรียนต้นแบบ เพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน ซึ่งนักเรียนได้รับการศึกษาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียน และนำไปสร้างสรรค์ชุมชนให้เข้มแข็ง พระเมตตาของพระองค์ได้ช่วยพัฒนาโครงการ

ด้านการเกษตร สู่การพัฒนาสุขภาพพลานามัยของนักเรียนในโรงเรียนให้แข็งแรง เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ขอถวายพระพรให้พระองค์จงทรงพระเจริญ ทรงพระเกษมสำราญ พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง มีพระชนมายุยืนนาน

ราชอาณาจักรกัมพูชา

ราชอาณาจักรกัมพูชาประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้าน อาชีวศึกษา และการแพร่ระบาดของโรคมาลาเรียอย่างมาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนับสนุนการพัฒนาทางการศึกษา และจัดตั้งวิทยาลัยกำปงเฌอเดียล ตลอดจนพระราชทานทุนให้นักเรียนและข้าราชการทั่วประเทศเข้ามาศึกษาและดูงานในประเทศไทย รวมถึงเรียนรู้เทคนิคและวิทยาการสมัยใหม่ในการรักษาโรค ตลอดจนพระราชทานอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อรักษาผู้ป่วยและป้องกันเชื้อมาลาเรีย

ดร.กรี เสี่ยงลง (Dr. Kri Seanglong)

รองผู้อำนวยการกองแนะแนวอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เยวชน และการกีฬา

เด็กและเยวชนกัมพูชาได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ดีขึ้น เนื่องจากได้รับพระราชทานความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน การพัฒนาครู หลักสูตร และโครงการของโรงเรียน การแนะแนวทางการศึกษา การฝึกอบรมด้านคุณภาพชีวิต และได้รับพระราชทานทุนสำหรับนักเรียนและข้าราชการทั่วประเทศ เพื่อศึกษาและดูงานในประเทศไทย นำความรู้และประสบการณ์กลับมาถ่ายทอดให้แก่นักเรียน ครู และประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

พวกเราต่างรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงสนับสนุนการพัฒนาทางการศึกษาของกัมพูชาสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจ และนับเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ

ในโอกาสสมหามงคลที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา กระทรวงศึกษาธิการฯ ราชอาณาจักรกัมพูชา ขอถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง พระชนมายุยืนนาน

นางตวน ปัญญาวอเตย (Mrs. Tourn Pagnavatey)
เจ้าหน้าที่กองแนะแนวอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ เขาวชน
และการกีฬา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชหฤทัย
 ที่สูงส่งและกว้างขวาง ทรงตั้งพระราชหฤทัยแน่วแน่ในการให้ความช่วยเหลือ
 แก่ราษฎรอาณาจักรกัมพูชา และประเทศอื่นๆ ทั้งในด้านมนุษยธรรมและ
 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายพระพร
 ขอพระองค์ทรงพระเจริญ พระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงเป็นพระมิ่งขวัญร่มโพธิ์ร่มไทรแก่พสกนิกรตราบนาน
 เท้านาน

ดร.โท โซะจันธา (Dr.Tho Sochantha)
รองผู้อำนวยการสำนักควบคุมโรคจากแมลงและมาลาเรียแห่งชาติ
กระทรวงสาธารณสุข

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยและ
 ทรงพระเมตตาช่วยเหลือประชาชนกัมพูชาให้ได้รับการดูแลรักษาโรคมมาลาเรีย
 อย่างถูกต้องวิธี ช่วยให้มีสุขภาพแข็งแรง ชาวกัมพูชาจึงซาบซึ้งในพระมหา
 กรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และนับเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-กัมพูชา

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในนามของกระทรวงสาธารณสุข
 ราชอาณาจักรกัมพูชา ขอถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์ทรงพระเจริญ พระพลานามัยแข็งแรง
 พระชนมายุยิ่งยืนนาน

นายแพทย์ออง รัตนา (Dr.Ung Rattana)
หัวหน้าสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรัตนคีรี จังหวัดรัตนคีรี

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระองค์ทรงให้ความ
 ช่วยเหลือประชาชนกัมพูชาที่เจ็บป่วย และยากไร้ ทรงมีพระเมตตาแผ่ไพศาล
 ช่วยเหลือประชาชนในประเทศต่างๆ เสมือนเป็นลูกหลานของพระองค์

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ข้าพระพุทธเจ้าในนามของข้าราชการ
 สาธารณสุขจังหวัด และประชาชนชาวจังหวัดรัตนคีรี ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน
 ทรงเป็นที่พึ่งแก่ประชาชนผู้ยากไร้ตลอดไป

นายตุน สุกเกือน (Mr. Tun Sokoeun)

**หัวหน้าโครงการควบคุมไข้มาลาเรีย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมณฑลคีรี
บ้านโอรสะเปียน ตำบลสะเปียนเมียนเจย อำเภอแสนมโนรมย์
จังหวัดมณฑลคีรี**

ข้าราชการสาธารณสุขจังหวัดมณฑลคีรีซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ
อย่างหาที่สุดมิได้ ในคุณูปการอันทรงคุณค่าของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงเสียสละพระราชทรัพย์และพระสติปัญญาในการพัฒนาสุขภาพของ
ประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะได้พระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนให้มีสุขภาพ
สมบูรณ์แข็งแรง ส่งเสริมการพัฒนาราชอาณาจักรกัมพูชาให้มีความเจริญก้าวหน้าสืบไป

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมณฑลคีรี ขอถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญ
พระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ขอทรงมีพระสุขภาพพลานามัยแข็งแรง พระชนมายุยิ่งยืนนาน

สาธารณสุขรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ก่อนที่จะได้รับพระราชทานความช่วยเหลือจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โรงเรียนในเวียดนามซึ่งอยู่ห่างไกลความเจริญ ไม่เคยมีการทำกิจกรรมเสริมภายในโรงเรียน และนักเรียน
อยู่ในภาวะขาดสารอาหาร ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ที่พระราชทานฝักอบรมให้ได้รับความรู้ในการปลูกพืช และหลักโภชนาการที่ถูกต้อง พวกเขาต่างซาบซึ้ง
และเฝ้ารอคอยให้พระองค์เสด็จฯ กลับไปทอดพระเนตร “ต้นไม้แห่งความทรงจำ” ที่ทรงปลูกไว้
ณ โรงเรียนเกาเซิน

นายเหวียน ขวน เทือง (Mr. Nguyen Xuan Thuong)

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมต้นเกาเซิน จังหวัดฮัวบิ่

โรงเรียนสำนักในพระมหากรุณาธิคุณ และซาบซึ้งในพระเมตตา
ที่พระองค์ทรงมีต่อเด็กและเยาวชนในประเทศต่างๆ โครงการของพระองค์
มีคุณค่ามหาศาล ทรงสร้างความรักและแรงบันดาลใจ อันเป็นพลังใน
การเรียนรู้และขับเคลื่อนการดำเนินงานของโครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตเด็กๆ ช่วยให้มีจำนวนนักเรียนที่พักการเรียนน้อยลง การศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้
ยังเป็นการเสริมสร้างความรักและสามัคคีในหมู่ครู และนักเรียนในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน
พวกเรารู้สึกประทับใจในความเป็นกันเอง ใกล้ชิดสนิทสนมของคนไทย วิทยากร ครู และนักเรียนใน
ประเทศไทย ที่ได้มีโอกาสได้พบเมื่อครั้งเข้าร่วมโครงการฝักอบรมในประเทศไทย

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ขอถวายพระพรให้พระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเล็กๆ ของพระองค์ นำมาซึ่งความสุขแก่เด็กๆ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-เวียดนาม ซึ่งเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๔ พระองค์เสด็จฯ เยือนเวียดนาม พระองค์ได้ทรงปลูกต้นไม้แห่งความทรงจำ ณ โรงเรียนมัธยมต้นเกาเซิน จึงขอกราบบังคมทูลเชิญเสด็จฯ มาอีกครั้งหนึ่ง

นายฟาม วัน ฟอง (Mr. Pham Van Phong)

ผู้อำนวยการโรงเรียนหุ่งถั่ง จังหวัดกว๋างนิง

จากการเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ช่วยให้ครูและนักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ในการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน หรือไฮโดรโปนิคส์ (Hydroponics) และสามารถทำธุรกิจโรงเรียน ได้มีความรู้เกี่ยวกับหลักโภชนาการที่ถูกต้อง ช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพที่แข็งแรง

ในโอกาสนี้โรงเรียนขอแสดงความชื่นชมและซาบซึ้งในพระเมตตาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีต่อเด็กๆ โดยเฉพาะเด็กในท้องถิ่นห่างไกลอย่างโรงเรียนหุ่งถั่ง และขอถวายพระพรเนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ขอพระองค์ทรงพระเจริญยืนนาน

นางเล ทิ บิ๊ก จ็อก (Mrs. Le Thi Bich Ngoc)

ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมนิงหมิ จังหวัดนิงบิง

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงช่วยให้นักเรียนมีความตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพชีวิต เด็กสามารถพัฒนาตนเองอย่างสมดุลทั้งร่างกายและสติปัญญา มีโอกาสเรียนรู้ทักษะในการทำเกษตร ได้มีความรู้เกี่ยวกับหลักโภชนาการที่ถูกต้อง การผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครอบครัว และการรักษาสัตว์แวดล้อม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้ง ชำนาญในภาษาต่างประเทศหลายภาษา พระองค์ทรงเป็นทูตสันถวไมตรีของ UNESCO ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ทรงดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย และทรงอุทิศพระองค์ให้กับกิจการที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและทั่วโลก ทรงใกล้ชิดกับประชาชนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารของประเทศต่างๆ และพระองค์ทรงมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จ

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ครูและนักเรียนโรงเรียนประถมนิงหมิ ขอให้พระองค์ทรงมีพระสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ ทรงพระเกษมสำราญ และพระชนมายุยืนยืนาน และขอให้พระองค์ประสบความสำเร็จในการสร้างบุญกุศล ช่วยให้ประชาชนและเด็กมีชีวิตและ การศึกษาที่ดีขึ้นต่อไป

สาธารณรัฐมองโกเลีย

โรงเรียนในมองโกเลียเคยประสบปัญหา นักเรียนไม่ได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพียงพอ เนื่องจากผักมีราคาสูง จึงไม่สามารถใช้ประกอบอาหารกลางวันในโรงเรียนได้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานความช่วยเหลือโดยจัดฝึกอบรมครูในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำความรู้ และประสบการณ์มาเผยแพร่ อย่างกว้างขวาง

นายกันตูเมอ ลูฟซังเนียม (Mr.Gantumur Luvsannyam)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์

กระทรวงศึกษาธิการฯ ได้ขยายผลถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมแก่โรงเรียนต่างๆ เกี่ยวกับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ช่วยให้ครูและนักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมการเกษตร ช่วยเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย และจิตใจของนักเรียน ซึ่งจากการประเมินผลการฝึกอบรมดังกล่าวพบว่าเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ที่ได้นำมาปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานความช่วยเหลือให้ความรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนา “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน” ในมองโกเลีย ซึ่งช่วยให้นักเรียนในมองโกเลียได้รับโภชนาการที่มีคุณค่าทางโภชนาการจากผักที่นักเรียนปลูกเอง ภายในโรงเรียน

ราชอาณาจักรภูฏาน

ก่อนที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะพระราชทานความช่วยเหลือ โรงเรียนต่างๆ ในภูฏานมีปัญหาในการจัดทำโครงการเกษตร การดูแลสุขภาพนักเรียน เนื่องจากขาดแคลน อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงได้พระราชทานเงิน

เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ รวมทั้งช่วยเหลือในการจัดตั้งโรงเรียนแปรรูปอาหาร ตลอดจนจัดฝึกอบรมครูให้มีความรู้และประสบการณ์ เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงต่อไป

นายคินเล่ย์ จัมโชว์ (Mr. Kinley Jamtsho)
ครูใหญ่โรงเรียนวานาซ่า เมืองพาโร ดองคอง

โรงเรียนได้รับพระราชทานความช่วยเหลือเงินทุนสำหรับสร้างโรงเรียนเก็บผลผลิตทางการเกษตรและห้องพยาบาล อุปกรณ์ชลประทานเพื่อการเกษตร และเครื่องมือแปรรูปอาหาร ช่วยให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีสุขภาพแข็งแรง และตระหนักถึงความสำคัญของการวัดดัชนีมวลกาย หรือ Body Mass Index (BMI) และโภชนาการอาหารกับการเจริญเติบโตของร่างกาย

การฝึกอบรมช่วยให้ครูและนักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาด้านการเกษตร และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตประจำวัน พระองค์ทรงทำทุกอย่างเพื่อเพิ่มพูนความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนบนโลกใบนี้อย่างแท้จริง

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระเมตตาต่อเด็กและเยาวชน อันช่วยสร้างความสัมพันธ์ของไทย-ภูฏาน ให้แน่นแฟ้นตลอดไป เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ขอถวายพระพรให้พระองค์ทรงพระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยืนนาน

นางเซเต็น ยังซม (Mrs. Tsheten Yangzom)
ครูวิชาสุขศึกษา โรงเรียนวานาซ่า เมืองพาโร ดองคอง

จากการที่โรงเรียนได้รับพระราชทานเงินทุนสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์ต่างๆ อาทิ อุปกรณ์วัดดัชนีมวลกาย ช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการชั่งและควบคุมน้ำหนัก การรับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ การเตรียมอาหารที่มีสารอาหารเหมาะสมในแต่ละช่วงฤดูกาล รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับครอบครัวเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชาวโรงเรียนนานาชาติขอถือโอกาสนี้ถวายพระพร ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุ
ยิ่งยืนนาน และทรงเป็นพระมิ่งขวัญในความสัมพันธ์อันยั่งยืนระหว่างไทย-ภูฏาน ตลอดไป

นายกาโด (Mr.Gado)

ครูวิชาเกษตร โรงเรียนนานาชาติ เมืองพาโร ดองคอง

ความรู้และประสบการณ์จากการฝึกอบรมนับเป็นประโยชน์
อย่างยิ่งต่อโรงเรียนนานาชาติ โดยได้มีการถ่ายทอดแก่นักเรียนให้ได้มี
โอกาสฝึกหัดปลูกผักอินทรีย์ เรียนรู้วิธีการจัดศัตรูพืช และการทำปุ๋ย
อินทรีย์ ตลอดจนการเตรียมอาหาร การเก็บรักษาผักนอกฤดูกาล รวมทั้ง
ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับครอบครัวเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยให้นักเรียน
ได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

พวกเราผู้ศึกษาซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีความห่วงใยต่อการเจริญเติบโตของร่างกายและสติปัญญา ตลอดจน
การพัฒนาเด็กและเยาวชน เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา พวกเรา
ชาวนานาชาติขอถวายพระพรขอพระองค์ทรงพระเจริญ ทรงพระเกษมสำราญ พระชนมายุยิ่งยืนนาน

นายบุตติมัน ไร (Mr.Budhiman Rai)

ผู้ช่วยครูใหญ่ โรงเรียนชงखा

โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เป็นเสมือนของขวัญที่พระองค์ทรงมอบให้เด็กและ
เยาวชนชาวภูฏาน ช่วยเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรงให้แก่นักเรียน

คณะครูและนักเรียนโรงเรียนชงखा ผู้ศึกษาซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณ
ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานโครงการความช่วยเหลือแก่
ราชอาณาจักรภูฏาน ขอถวายพระพรเนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงมีพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ขอพระองค์
ทรงพระเจริญ พระพลานามัยแข็งแรง พระชนมายุยิ่งยืนนาน และขอให้โครงการอันทรงคุณค่าของ
พระองค์ประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ประทับในดวงใจของประชากรทั่วโลกตราบนานเท่านาน

นายโกวินดา โอลิ (Mr.Govinda Oli)
ครูวิชาเกษตร โรงเรียนชงข้า

โรงเรียนชงข้าได้นำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกอบรมมาพัฒนาสุขภาพของนักเรียน ส่งเสริมการเกษตรภายในโรงเรียน ด้วยการเพาะเห็ด เลี้ยงหมู เลี้ยงปลา และนำมาประกอบอาหารให้นักเรียนได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของ**สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ที่ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์เด็กและเยาวชนภูฏาน ช่วยให้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์แข็งแรงอย่างแท้จริง

คณะครูและนักเรียนโรงเรียนชงข้ารู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับความช่วยเหลือจากพระองค์ และประสบความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนตามที่มุ่งหวัง เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ขอจงทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน

นายทาชิ พุนโช (Mr.Tashi Phuntsho)
ครูวิชาสุขศึกษา โรงเรียนชงข้า

เมื่อโรงเรียนได้รับพระราชทานความช่วยเหลือด้านเงินทุนและการฝึกอบรมด้านโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และการพัฒนาโภชนาการสำหรับนักเรียน ตลอดจนได้รับเงินสนับสนุนสำหรับการทำวีรรอบสวนของโรงเรียนและเครื่องส่งน้ำสำหรับการชลประทาน โรงเรียนสามารถจัดเตรียมอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมในแต่ละฤดูกาล มีการเฝ้าระวังด้านสุขภาพและความสะอาด มีการชั่งน้ำหนักนักเรียนและบันทึกข้อมูล และ**ช่วยเหลือเด็กที่ขาดสารอาหารให้มีภาวะโภชนาการดีขึ้น**

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานความช่วยเหลือแก่ภูฏานและประเทศอื่นๆ ช่วยให้**ครูที่เข้าร่วมฝึกอบรมได้เรียนรู้หลักการทรงงาน**ของพระองค์ และนำมาประยุกต์ใช้และเผยแพร่ในภูฏาน หลักการทรงงานอันทรงคุณค่านี้ได้ช่วยพัฒนาราชอาณาจักรภูฏานและประเทศอื่นๆ อย่างดียิ่ง

เนื่องในโอกาสอันเป็นมงคลที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ขอถวายพระพรให้พระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน และ**หลักการทรงงานของพระองค์ได้รับการเผยแพร่และประยุกต์ใช้ไปทั่วโลก**

นายคินเลย์ นัมเกล (Mr.Kinley Namgyel)

ครูวิชาเกษตร โรงเรียนเกนเช่า

พระเมตตาที่แผ่ไพศาลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ช่วยให้นักเรียนโรงเรียนเกนเช่า ได้เรียนรู้แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งด้านร่างกายและจิตใจ โดยเริ่มจากการทำเกษตรอินทรีย์ และให้ความสนใจกับประเด็นสำคัญต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ การควบคุมน้ำหนัก เพื่อตรวจสอบอัตราการเจริญเติบโตและชนิดของผักที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ช่วยให้นักเรียนได้อาหารที่มีคุณค่า และเผยแพร่สู่ครอบครัวและชุมชน ครอบครัวเห็นว่่นักเรียนได้รับความรู้ และทักษะในการเพาะปลูกจึงผลักดันให้พวกเขาทำการเกษตรเป็นอาชีพ ส่วนโรงเรียนได้ริเริ่มทำสวนผลไม้ และเลี้ยงสัตว์เพื่อหารายได้ ซึ่งความสำเร็จนี้จะเป็่นประโยชน์สำหรับเด็กๆ

โครงการส่งเสริมการเกษตรของพระองค์ได้ก่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเกษตรในโรงเรียนประเทศต่างๆ อาทิ มองโกเลีย เมียนมาร์ เวียดนาม โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันสอนให้เด็กได้เรียนรู้และนำผักที่ปลูกเองมาประกอบอาหารกลางวัน เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา คณะครูและนักเรียนโรงเรียนเกนเช่าขอถวายพระพร ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยืนนาน

นายวัง นอร์บู (Mr.Wang Norbu)

ครูวิชาเกษตร โรงเรียนยูนง

โรงเรียนได้นำเงินสนับสนุนจากโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาจัดสร้างรั้วโรงเรียน เพาะชำ ห้องเก็บเครื่องมือ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ และเครื่องปั่นไฟฟ้าสำหรับโรงเรียน ส่วนครูที่เข้าร่วมฝึกอบรมได้นำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเกษตร และถ่ายทอดให้แก่ครู นักเรียน และชุมชน สู่การจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการเกษตรของโรงเรียน ช่วยให้มีการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

คณะครูและนักเรียนโรงเรียนยูนงรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอร่วมกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกถวายพระพร เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา พระองค์ทรงเป็นพลัง ทรงเป็นผู้นำที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตาต่อประชากรทั่วโลก และจะทรงอยู่ในความทรงจำของเราตลอดไป ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยืนนาน

